

tepav

türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı

istikrar enstitüsü

Mali İzleme Raporu

Mayıs 2006 Bütçe Sonuçları

(Kur ve Faizlerdeki Artışın Bütçeye Etkisi)

© 2006 TEPAV | ISE

Bu rapordaki tüm bilgiler kaynak gösterilmesi kaydıyla kullanılabilir.

2006 Mayıs Ayı Sonuçları

A. Merkezi Yönetim 2006 Mayıs Ayı Bütçe Sonuçlarına Kısa Bakış

Maliye Bakanlığı'na
yapılan açıklamaya
göre Mayıs ayı
kümülatif bütçe
dengesi 304 milyon
YTL fazla vermiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe sonuçları Maliye Bakanlığı'nın açıklamalarına göre Mayıs ayında eş anlı olarak gerek bütçe harcamalarındaki düşme gerekse bütçe gelirlerinde ortaya çıkan sıçrama ile birlikte 3,6 milyar YTL düzeyinde fazla vermiştir. Kümülatif olarak ise Maliye Bakanlığı verilerine göre bütçe dengesi 304 milyon YTL düzeyinde fazla vermiştir.

Tablo 1. Merkezi Yönetim 2006 Ocak-Mayıs Gerçekleşmeleri

Bin YTL	Mayıs	Ocak-Mayıs	2006 Bütçe Tahmini	Gerçek. %
Harcamalar	14.015.972	68.532.954	174.321.617	39,3
1-Faiz Hariç Harcama	9.346.198	48.470.289	128.061.592	37,8
Personel Giderleri	3.176.503	15.365.495	36.020.854	42,7
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	400.798	1.998.356	4.974.632	40,2
Mal ve Hizmet Alımları	1.413.215	5.291.678	17.720.624	29,9
Cari Transferler	2.931.180	20.889.948	49.107.865	42,5
Sermaye Giderleri	803.257	2.309.434	12.451.901	18,5
Sermaye Transferleri	364.124	766.299	1.834.421	41,8
Borç Verme	257.121	1.849.079	4.256.200	43,4
Yedek Ödenekler	0	0	1.695.095	0,0
2-Faiz Harcamaları	4.669.774	20.062.665	46.260.025	43,4
Gelirler	18.347.636	68.837.345	160.325.526	42,9
1-Genel Bütçe Gelirleri	17.385.059	67.041.444	156.213.516	42,9
Vergi Gelirleri	14.008.043	54.850.851	132.199.000	41,5
Vergi Dışı Gelirler	3.282.837	11.738.126	21.371.516	54,9
Sermaye Gelirleri	24.367	147.274	2.269.000	6,5
Alınan Bağış ve Yardımlar	69.812	305.193	374.000	81,6
2-Özel Bütçe Gelirleri	314.905	1.047.684	2.962.935	35,4
3-Düzen. ve Denet. Kurul.Gel.	647.672	748.217	1.149.075	65,1
Açıklanan Bütçe Dengesi	4.331.664	304.391	-13.996.091	-2,2
- Yerel Yönetim ve Fon Payı Ödemeleri	748.115	1.694.399	14.164.558	12,0
Düzeltilmiş Bütçe Dengesi	3.583.549	-1.390.008		
Açıklanan Faiz Dışı Denge	9.001.438	20.367.056	32.263.934	63,1
Düzeltilmiş Faiz Dışı Denge (Yer. Yön. Ve Fon Payları Düşülmüş)	8.253.323	18.672.657		
Program Tanımlı Düzeltilmiş Faiz Dışı Denge (Kendi Tahminimiz)	6.924.609	15.512.945	29.016.934	53,5
Program Tanımlı Gelir	16.257.574	63.888.476	156.478.526	40,8
Faiz Geliri	711.536	2.172.926	1.837.000	118,3
Para Basımı	15.786	41.145	0	
TELEKOM Nakit Fazlası	0	1.365.000	2.010.000	67,9
Kamu Ban.Elde Edilen Temettü Gel.	1.362.740	1.369.798		
Program Tanımlı Düzeltilmiş Gider	9.332.965	48.375.531	127.461.592	38,0
Faiz Giderleri	4.669.774	20.062.665	46.260.025	43,4
Risk Hesabı	13.233	94.758	600.000	15,8

Mayıs ayında bütçe gelir ve giderlerinde yaşanan olumlu gelişmeler bütçe sonuçlarının önceki aylara göre başlayan olumsuz gelişmesini bir anlamda frenlemiştir.

Bununla birlikte, bütçe gelirlerinin ve giderlerinin aynı mali raporlama standartları çerçevesinde düzeltilmesi esasına dayanan mahalli idareler ve fonlara yapılan gelir transferlerine ilişkin düzeltme dikkate alındığında, bütçe dengesinin ilk beş ay sonunda; 304 milyon YTL fazla değil, 1,390 milyar YTL açık verdiği görülmektedir.

İlk beş ayın sonunda program tanımlı faiz dışı fazla yıl sonu hedefinin %53,5'i oranında ve 15,5 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiştir.¹ Bir önceki yıl aynı dönemde konsolide bütçe program tanımlı faiz dışı fazlasının yıl sonu hedefinin % 49,8'ine, 2004 yılında ise % 58,9'una eşit olduğu dikkate alındığında faiz dışı fazla 2005 yılı performansının biraz üzerinde 2004 yılının ise daha altında gerçekleşmiş görülmektedir.²

Diğer taraftan, gerek prim affı sonucunda elde edilen tahsilatın bütçeden sosyal güvenlik kurumlarına olan transferi azaltmak suretiyle olumlu etkilemesi gerekse kurdaki dalgalanmadan dolayı ithalden alınan vergi tahsilatındaki artış Mayıs ayında bütçe performansının daha olumlu görünmesine yol açmıştır. Bu değişkenlerden prim affı bir defalık mali tedbir niteliğinde olup bütçe performansı üzerindeki etkisi dönemselidir. Bu dönemsel etki 2006 Mayıs ayı için ayıklanarak bakıldığında, program tanımlı faiz dışı fazla performansı yıl sonu hedefinin % 50,3'e düşmektedir.

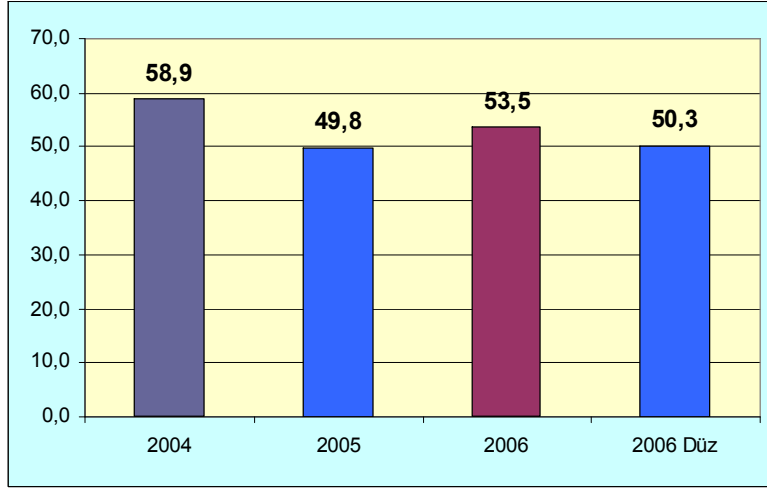
Bütçe dengesini, mahalli idareler ve fon paylarına ilişkin düzeltmeler yapılarak hesaplandığında 1,390 milyar YTL açık verdiği görülmektedir.

Program tanımlı faiz dışı fazla 2005 yılı performansının biraz üzerinde 2004 yılının ise altında gerçekleşmiştir.

¹ Maliye Bakanlığı ile Tablo 1'de bizim yaptığımız hesaplama arasındaki temel farklılık 1,4 milyar YTL'ye ulaşan yerel yönetim ve fon paylarının hesaplamamızda dikkate alınmış olmasıdır. Dolayısı ile Maliye Bakanlığı'nın program tanımlı hesaplaması (henüz açıklanmış olmamakla birlikte) bizim bulduğumuz değer bu miktar kadar üstünde gerçekleşmiş olacaktır.

² 2006 yılı merkezi yönetim bütçesi kapsam olarak 2005 ve 2004 yılı konsolide bütçesinden farklı olmakla birlikte, kapsam içine giren kurumların bir kısmının gelirlerinin giderlerinden fazla olması, bir kısmının açıklarının ise daha önceden bütçeden karşılanması nedeniyle iki büyüklüğü karşılaştırmak çok yanıltıcı olmamaktadır.

Grafik 1. Konsolide Bütçe (2004-2005) ve Merkez Yönetim Program Tanımlı Faiz Dışı Performansı (2006)

Mayıs sonunda IMF ve ekonomiden sorumlu Bakan tarafından yapılan açıklamalarda; yıl sonu program tanımlı faiz dışı fazla hedefine ulaşmak için GSMH'nın % 0,8'ine karşılık gelen, 4,5 milyar YTL düzeyinde bir ilave tedbir alınması konusunda anlaşıldığı ifade edilmişti. Nisan ayı Mali İzleme Raporu'nda, bu açıklamalar çerçevesinde, Maliye Bakanlığı'na iki temel soru çerçevesinde ilave tedbir ihtiyacına sebep olan gelişmelerin geçmiş dönem alacaklarından mı yoksa dönem içinden bütçede öngörülmeleyen gelişmelerden mi kaynaklandığını sormuştuk. Bu soruların yanıtlarının özellikle Mayıs ve Haziran aylarında kur ve faiz gelişmelerinin yaşandığı bir dönemde daha önemli hale geldiğini düşünüyoruz.

Haziran ayı içinde ekonomiden sorumlu Bakan 2005 yılında konsolide kamu sektörü faiz dışı fazla performansının hedefin altında kaldığını açıklamıştır. Bununla birlikte, Haziranın son haftasına kadar henüz Hazine Müsteşarlığı'nın web sayfasına yıl sonu rakamları konulmamıştır.

2005 yılında program tanımlı faiz dışı fazla hedefinin altında kaldığı açıklanmasına rağmen hala Hazine Müsteşarlığı web sayfasına yıl sonu rakamları konulmamıştır.

Kutu 1
“Banka İktisatçıları” İçin Program Tanımlı Faiz Dışı Fazla
Hesaplama Rehberi

Görünebildiği kadarı ile, bütçe rakamları üzerinden yapılan çalışmalarda önemli bilgi ve değerlendirme eksikliklerine rastlanmaktadır. Bunların başında da program tanımlı faiz dışı fazla hesabı gelmektedir. Aşağıda program tanımlı faiz dışı hesaplama konusunda banka iktisatçılarına yardımcı olmak üzere bir hesaplama süreci verilmektedir.

1. Önce, kamu hesapları bülteni bulunur (www.muhasabat.gov.tr). Bu bültenin daha ayrıntılı basılı biçimi Maliye Bakanlığınca kamu kurumlarına Hizmete Özel olarak dağıtılmaktadır. Fazla bilgi için Bilgi Edinme Hakkı Kanunundan yararlanılabilir.
2. Bu rehberden ilk olarak kamu harcamalarından aşağıda sıralanan harcamalar çıkarılarak program tanımlı kamu harcaması büyüklüğüne ulaşılır;
 - a. “Faiz Giderleri” toplam giderlerden düşülür (kamu hesapları bülteninin 44’üncü sayfa, 17 nolu tablo)
 - b. Borç Verme ana başlığı altında yer alan “Yurt İçi Borç Verme” kalemi içinde bulunan “Risk Hesabı” toplam giderlerden düşülür (kamu hesapları bülteni sayfa 44, 17 nolu tablo)
3. İkinci olarak kamu gelirlerinden aşağıdaki gelirler çıkarılarak program tanımlı kamu geliri tanımına ulaşılır;
 - a. “Vergi Dışı Gelirler” altında yer alan “Faizler, İkras ve Tavizlerden Geri Alınanlar” toplam gelirlerden düşülür (kamu hesapları bülteni tablo 5, sayfa 9)
 - b. “Vergi Dışı Gelirler” altında yer alan “Çeşitli Vergi Dışı Gelirler” alt kaleminde bulunan “Diğer Çeşitli Vergi Dışı Gelirler”den TELEKOM nakit fazlası alınarak toplam gelirlerden düşülür (Kamu hesapları tablo 5, sayfa 9. Bu veri ile ilgili tam rakam, 1.365 milyon YTL’dir). Eğer özelleştirme geliri elde edilmiş ve bu gelir finansman yerine Vergi Dışı Gelirler altında gösterilmişse bu tutarlar da toplam gelirden düşülecektir.
 - c. Yine “Vergi Dışı Gelirler” ana başlığı altında yer alan “Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri”nden “Kamu Bankaları Temettü Gelirleri” bulunarak toplam gelirlerden düşülür (kamu hesapları bülteni sayfa 15, tablo 8)
 - d. “Vergi Dışı Gelirler” altında yer alan “Çeşitli Vergi Dışı Gelirler” alt kaleminde bulunan “Para Basım Gelirleri” toplam gelirlerden düşülür (kamu hesapları bülteni sayfa 17, tablo 8)
 - e. 2006 yılında henüz gerçekleşmemiş olmakla birlikte Merkez Bankası Karı ile Merkez Bankası Yeniden değerlendirme Fonu karşılıkları da program tanımlı gelir hesaplanmasında toplam gelirden ayrıca düşülmektedir.
4. Yukarıda anlatıldığı şekilde hesaplanan program tanımlı gelir ile program tanımlı harcamalar arasındaki fark merkezi yönetim bütçesi için program tanımlı faiz dışı dengesini bize verecektir.

Bunları dışında program tanımlı faiz dışı fazla veya açık rakamına ulaşabilmek için diğer kamu sektörü birimlerinin de hesaplarının buna dahil edilmesi gerekir. Yani(+/-) Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Transferler (Nakit - Tahakkuk Farkı) ile (+/-) KKS Borç Verme - Geri Ödeme kalemleri de hesaplanmalıdır. Ancak bunlar ile ilgili yayınlanmış veri yoktur ve ancak Hazine tarafından konsolide edilerek kamuoyuna sunulmaktadır. Bu rakamlar ise Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan “Konsolide Bütçe Faiz Dışı Dengesi” tablolarında elde edilebilir (Müsteşarlık 2006 yılı için henüz bu tabloyu ve rakamları yayımlamamıştır). Fakat radan altı ay geçmesine rağmen kamuoyu hala programın en önemli göstergesinde geçen sene durumun ne olduğunu bilmemektedir.

B. Bütçe Giderleri

B.1 Genel Değerlendirme

Harcamalardaki artış son bir yıllık enflasyonun yaklaşık üç katına yakın bir düzeyde gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim bütçe harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre % 16,1 oranında artmıştır. Faiz dışı harcamalarda bu artış oranı % 25,4'dür. Harcamalardaki artış son bir yıllık enflasyonun (yüzde 9,86) üç katına yakın bir düzeyde gerçekleşmiştir. Bu boyuttaki bir reel artış Mayıs ayında önceki aylara göre daha düşük gerçekleşme birlikte ödenek kullanma hızının devam ettiğini düşündürmektedir.

Tablo 2. 2005-2006 Ocak-Mayıs Karşılaştırmalı Bütçe Harcamaları

(MİLYON YTL)	OCAK-MAYIS				
	2005	2006	ARTIŞ ORANI (%)	2005 GERÇEK. ORANI (%)	2006 GERÇEK. ORANI (%)
MERKEZİ YÖN.BÜTÇE GİD. TOPLAMI	59.046	68.533	16,07	37,46	39,31
FAİZ DIŞI GİDERLER	38.639	48.470	25,44	34,52	37,85
I. Personel ve Sosyal Gv.Prim Gid.	15.530	17.364	11,81	41,56	42,36
II. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.370	5.292	57,04	22,38	29,86
A. Sağlık Giderleri	1.165	2.421	107,81	28,89	59,70
1. İlaç Giderleri	317	344	8,75	33,85	29,22
2. Tedavi ve Sağlık Malzemesi Giderleri	354	609	72,01	27,47	47,69
3. Yeşil Kart	494	1.467	196,90	27,33	91,72
B. Savunma ve Güvenlik (Sağlık Hariç)	923	1.182	28,11	14,44	15,06
1. MSB	688	897	30,27	13,61	14,17
2. Jandarma	141	161	14,59	16,80	16,72
3. Emniyet	93	124	32,52	18,91	22,47
C. Diğer Mal ve Hizmet Giderleri	1.282	1.689	31,74	27,66	29,02
III. Faiz Giderleri	20.407	20.063	-1,69	44,67	43,37
IV. Cari Transferler	16.934	20.890	23,36	37,15	42,54
A. KİT Görev Zararı	118	241	103,92	23,05	35,91
B. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Transferler	9.518	11.297	18,69	40,82	48,52
1. Emekli Sandığı	3.795	4.899	29,08	42,42	49,81
- Görev Zararı	1.590	2.290	44,00	46,80	52,66
- Finansman Açığı	2.205	2.609	18,31	39,74	47,55
2. SSK	3.094	3.926	26,89	41,21	58,60
3. BAĞ-KUR	2.629	2.472	-5,97	38,31	36,62
C. Tarımsal Destekleme Ödemeleri	2.091	2.445	16,92	56,40	61,12
1. DGD Ödemeleri	1.669	1.000	-40,07	69,72	44,64
2. Diğer	422	1.445	242,10	32,14	82,09
D. Emeklilere Vergi İadeleri	0	0		0,00	0,00
E. Yurtdışına Yapılan Transferler	140	183	30,54	37,68	32,18
F. Gelirlerden Ayrılan Paylar	3.748	4.582	22,28	31,73	32,35
G. Diğer Cari Transferler	1.319	2.143	62,42	28,86	43,55
V. Sermaye Giderleri	1.797	2.309	28,54	17,71	18,55
VI. Sermaye Transferleri	123	766	523,79	10,40	41,77
A. Yurtiçi Sermaye Transferi	116	762	555,20	11,06	46,49
B. Yurtdışı Sermaye Transferi	7	4	-38,46	5,02	2,05
VII. Borç Verme	886	1.849	108,66	33,91	43,44
A. Yurtiçi Borç Verme	886	1.774	100,17	36,92	44,78
B. Yurtdışı Borç Verme	0	75		0,00	25,51
VIII. Yedek Ödenekler	0	0			0,00

Nitekim; toplam harcamalar bütçe hedefine göre ilk beş ayın sonunda % 39,3 oranında gerçekleşmiştir. Faiz dışı harcamalar açısından bu oran Mayıs ayındaki olumlu gelişmeye (harcamalardaki artış oranındaki azalmaya) rağmen % 37,9 oranında çıkmıştır. Bu oranlar 2005 ve 2004 yılları gerçekleştirmelerine göre harcama eğiliminin arttığını bize göstermektedir.

Mayıs sonu itibarı ile toplam faiz dışı harcamalarına katkının hangi kalemlerden kaynaklandığına baktığımızda; en büyük katkının % 10,2 oranı ile yine cari transferlerden geldiğini görmekteyiz. Cari transferler altında belirleyici olan alt kalemler ise sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferler ile doğrudan gelir ödemeleri dışındaki tarımsal nitelikli transferlerdir. Cari transferlerin faiz dışı harcamalara yüzde katkısı ilk dört ayın sonuçlarına göre (% 50) düşmekle birlikte yine de % 40 oranı ile en yüksek oranda gerçekleşmiştir.

Cari transferlerin önceki aylara göre Mayıs ayında ortalama olarak 1,5 milyar YTL daha düşük düzeyde çıkmasının ardında sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferler, doğrudan gelir ödemeleri ile diğer transferler kaleminde gözlemlenen düşme yatmaktadır. SSK ve Bağ-Kur'un prim borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin olarak çıkarılan af düzenlemesinden elde edilen tahsilat sonucunda bu kurumların bütçeden aldığı transferin düştüğü tahmin edilmektedir. Nitekim, Bağ-Kur'a bütçeden Mayıs ayında herhangi bir transfer ödemesinde bulunulmamıştır.

Toplam harcamalar içinde ödenek kullanma oranları 2004 ve 2005 yıllarının aynı dönemine göre artmıştır.

Cari transferlerin harcamaların artış oranına katkısı % 10,2 'dir.

Cari transferlerin önceki aylara göre 1,5 milyar YTL düşük çıkmasının sebebinin, SSK ve Bağ-Kur'un prim affı nedeniyle bütçeden aldığı transferlerin düşmesi olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 3. Ocak-Mayıs Merkezi Yönetim Bütçe Faiz Dışı Harcamalarının Faiz Dışı Harcamalardaki (FDH) Artışa Katkısı

	Artış Oranına Katkı (%)	Yüzde Dağılım (%)
Faiz Dışı Harcamalar	25,4	100
Cari Harcamalar	9,7	38,2
Personel	4,7	18,7
Mal ve Hizmet Alımları	5,0	19,6
Sağlık	3,2	12,8
Cari Transferler	10,2	40,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	4,6	18,1
Tarımsal Destekleme	0,9	3,6
Sermaye Giderleri	3,0	11,8
Diğer	2,5	9,8

Sağlık harcamalarındaki dikkat çekici artış Mayıs ayında bir miktar azalmış gibi görülsede kümülatif olarak önceki yılların aynı dönemine göre devam etmiştir.

*Mayıs ayı sonunda,
sağlık
harcamalarının yıl
sonu ödeneğinin
% 60'ı kullanılmıştır.*

Mayıs sonu itibarıyla toplam sağlık harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre % 108 oranında artarken, yıl sonu ödeneklerin ise % 60'ı kullanılmıştır. Ödenek kullanım oranına alt kalemler itibarıyla bakıldığında, yeşil kartta bu oran % 91'e ulaşmakta, yine yeşil kartta bir önceki yıla göre harcamaların artış oranı ise % 197'ye çıkmaktadır.

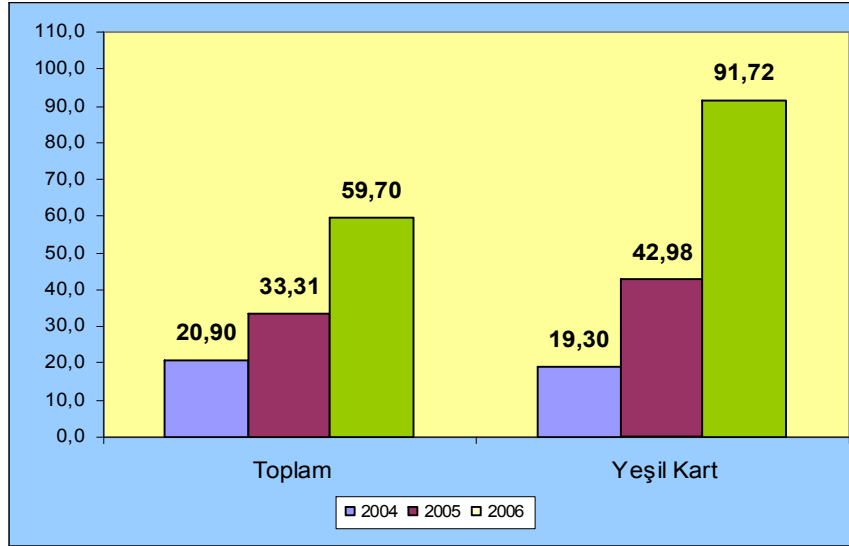
Tablo 4. Ocak-Mayıs Karşılaştırmalı Bütçe Sağlık Harcamaları (2004-2006)

<i>(bin YTL)</i>	2004	2005	2006
Sağlık Harcamaları	598.284	1.156.325	2.420.536
Yeşil Kart	118.543	494.258	1.467.444
İlaç	300.045	312.403	344.280
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	179.696	349.664	608.812
Bütçe Ödeneği	2.862.218	3.471.540	4.054.697
Yeşil Kart	678.600	1.150.000	1.600.000
İlaç	1.111.818	1.125.422	1.178.937
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	1.071.800	1.196.118	1.275.760
Bütçe Gerçekleşmesi	3.074.705	4.004.284	
Yeşil Kart	614.211	1.808.579	
İlaç	1.220.015	923.172	
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	1.240.479	1.272.533	
Ödeneğe Göre Gerçekleşme (%)			
Toplam	20,90	33,31	59,70
Yeşil Kart	19,30	42,98	91,72
İlaç	26,99	27,76	29,20
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	16,77	29,23	47,72
Yıl Sonu Harcama Düzeyine Göre Gerçekleşme (%)			
Toplam	19,46	28,88	
Yeşil Kart	19,30	27,33	
İlaç	24,59	33,84	
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	14,49	27,48	

İlk beş ay sonunda gerçekleşen sağlık harcamalarının IMF ile yürütülen birleştirilmiş üçüncü ve dördüncü gözden geçirmeleri sonucunda da ortaya konduğu üzere önemli düzeylere ulaşan harcama erteleme veya harcama silinmesi olmadığı süreçte mevcut bütçe ödeneğine sığmayacağı açıkça görülmektedir.

Sağlık harcamalarının, önemli düzeylere ulaşan harcama erteleme veya silinmesi olmadığı süreçte mevcut bütçe ödeneğine sığmayacağı tahmin edilmektedir.

Grafik 2. Ocak-Mayıs Döneminde Toplam Sağlık Harcamalarının ve Yeşil Kart Harcamalarının Bütçe Ödeneklerine Göre Gerçekleşme Oranı (2004-2006)

Sonuç olarak, Mayıs ayında hükümet harcama kanadında yılbaşından bu yana önemli artış kalemleri olarak dikkati çeken ilaç ve sosyal güvenlik alanında harcama yapmayarak ve ödenek kullanmayarak bütçenin ödenek kullanma hızını düşürmeye çalışmıştır. Bu şekildeki bir politikanın uygulanmasında SSK, Bağ-Kur prim yeniden yapılandırılmasının tahsilat etkisinin katkısının olabileceği dikkate alınsa da bu boyutta bir kısıntının ileride yeni harcama yükümlülüğü yaratıp yaratmadığı da dikkatle izlenmelidir. Buna son zamanlarda yaşanan faiz ve döviz alanındaki gelişmelerde eklendiğinde bütçe hedeflerinin tutturulması konusunda önemli soru işaretleri ortaya çıkmaktadır.

Aşağıdaki bölümde muhtelif varsayımlar altında kur ve faiz değişimlerinin bütçe büyüklüklerini ne şekilde etkileyeceği konusunda bir tahmin yapılmaya çalışılmıştır.

Mayıs ayında ilaç ve sosyal güvenlik alanında harcama yapılmayarak bütçenin ödenek kullanma oranı düşürülmeye çalışılmıştır.

B.2. Bütçe Üzerinde Kur ve Faiz Etkisi

Mayıs ve Haziran aylarında ekonomide yaşanan iç ve dış faktörlerin belirleyiciliğindeki gelişmeler kur ve faizlerin programlananın üzerinde artmasına neden olmuştur. Nitekim izleyen tabloda görüleceği üzere YTL, ABD doları ve Avro karşısında 3 Mayıs'ta açıklanan Nisan enflasyonu sonrasında % 30'a yakın değer kaybetmiş, referans Hazine kağıdının bileşik faiz oranında ise % 50'ye yakın oranda beklenenin çok üzerinde bir artış görülmüştür.

Bu dönemde, IMKB 100 Ulusal Endeksi 2001 yılında yaşanan krizden çok daha fazla olumsuz etkilenecek % 25'in üzerinde bir değer kaybına uğramıştır.

Tablo 5. Mayıs Sonrası Kur, Faiz ve Borsa'da Yaşanan Gelişmeler

	Referans Kağıt	Basit (%)	Bileşik (%)	€	\$	IMKB 100 Ulusal
Mayıs 3	TRT090408T17	14,65	13,76	1,6658	1,3187	44.647
Mayıs 10	TRT090408T17	15,26	14,32	1,7238	1,3516	43.598
Mayıs 12	TRT090408T17	15,47	14,51	1,8059	1,3997	41.970
Mayıs 15	TRT090408T17	16,19	15,16	1,8733	1,4590	40.268
Mayıs 30	TRT090408T17	17,65	16,49	1,9873	1,5465	37.860
Mayıs 31	TRT090408T17	18,29	17,05	2,0207	1,5699	38.132
Haziran 13	TRT090408T17	20,27	19,24	2,0261	1,6106	32.384
Haziran 14	TRT090408T17	21,72	20,16	2,0130	1,5998	32.573
Haziran 19	TRT090408T17	21,28	19,73	2,0196	1,6043	34.807
Haziran 23	TRT090408T17	22,15	20,50	2,1380	1,7042	33.132

Kurlar TCMB Efektif Satış Kurudur

3 Mayıs'a Göre Artış (%)	51,2	49,0	28,3	29,2	-25,8
--------------------------	------	------	------	------	-------

Kur ve faiz oranlarındaki bu değişme bütçenin başlangıç koşullarındaki varsayımların değişmesine dolayısı ile bütçe büyüklüklerinin revize edilmesini gündeme getirmiştir. Henüz hükümet ve merkezi kurumlar tarafından kur ve faiz oranlarındaki gelişmelerin bütçe büyüklüğü üzerindeki etkisi ve bunun hangi tür mali tedbirlerle aşmaya çalışılacağı konusunda çalışmalar başlamamış gibi gözükse de, IMF ile yürütülen görüşmeler çerçevesinde bu konunun Temmuz ayı içinde IMF'in

YTL, ABD doları ve Avro karşısında, 3 Mayıs'ta açıklanan Nisan enflasyonu sonrasında % 30'a yakın değer kaybetmiştir.

Kur ve faiz oranlarındaki değişme, bütçe büyüklüklerinin revize edilmesini de gündeme getirmiştir.

Mayıs ayı içinde Türkiye’den ayrılırken faiz dışı fazla hedefine yönelik olarak açıkladığı ilave tedbir ihtiyacı ile birlikte ele alınacağı düşünülmektedir.

Bu konuda tartışmalara bir katkı olması açısından eldeki veriler ile iki senaryo üzerinden bu gelişmelerin bütçeye yükünü tahmin etmeye çalıştık.

Mayıs ayı sonu verileri çerçevesinde yapılan ilk hesaplamalar sonucunda kur ve faizlerde ortaya çıkan artış sonucunda 6,4 milyar YTL ile 7,5 milyar YTL arasında bir ilave harcama artışının 2006 yılı için söz konusu olacağı tahmin edilmektedir.³ Bunun anlamı, GSMH’ya oran olarak ortalama % 1,2 oranında bir harcama genişlemesinin olacağıdır.

Tablo 6. Kur ve Faiz Artışlarının 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Üzerine Etkisi

				Kur-Faiz Artışı ve İlave Harcama	
(milyon YTL)	Ocak-Mayıs Gerçekleşme	Bütçe Ödeneği	Kalan Bütçe Ödeneği	İyimser Senaryo	Orta Senaryo
Harcama Etkisi Toplamı	41.905	90.396	48.491	6.436	7.466
Faiz Dışı	21.909	61.861	39.951	1.821	2.056
Personel Giderleri	15.377	36.049	20.671	44	44
Aylıklar	15.365	36.021	20.655	41	41
Yurt Dışı Öğ. Gid.	12	28	16	3	3
Mal ve Hizmet Alım Gid.	3.977	12.293	8.316	987	1.113
Savunma (MSB)	897	6.330	5.433	623	713
İlaç	799	1.819	1.020	110	133
Diğer Tedavi Gid.	1.622	2.236	614	28	39
Enerji Gid.	640	1.800	1.160	209	209
Yolluklar	20	108	89	16	19
Faiz Giderleri	19.996	28.536	8.540	4.615	5.410
Dış Borç Faiz Giderleri	2.832	6.800	3.968	717	717
İç Borç Faiz Giderleri	17.164	38.900	21.736	3.899	4.694
Cari Transferler	151	467	316	57	57
Uluslararası Kur. Kat. Payı	109	317	208	38	38
Diğer Yurtdışı Tr.	42	150	108	20	20
Sermaye Giderleri	2.309	12.452	10.142	641	733
Borç Verme	95	600	505	91	109
Gelir Etkisi Toplamı	10.179	24.170	13.991	1.483	466
Ul. Tic. Üz. Alınan Vergiler	10.179	24.170	13.991	1.483	466
İthalde Alınan KDV	9.400	22.398	12.998	1.348	423
Gümrük Vergisi	779	1.772	993	134	42
Stopaj Kaybı				?	?
Net Etki				4.953	7.001
Net Etki (% GSMH)				0,92	1,30

Kaynak: Kendi hesaplamalarımız

³ Hesaplama, yılın bundan sonrasında kur artışının programa göre sapmasının ortalama % 18, faiz artışının ise iki farklı senaryoda % 25 ile % 33 oranında olacağı varsayılmıştır. Kur artışı yılın ikinci yarısı için programa göre 1 \$ eşittir 1,44 üzerinden hesaplanmıştır. Kurlardaki değişim için harcama etkisinin hesaplanmasında faiz dışı kalemler için her bir harcama kalemi bütçe raporları çerçevesinde ayrıntılı olarak ele alınmıştır. İyimser senaryo da etki daha sınırlı olurken, orta senaryoda varsayımlar özellikle bütçe ödenekleri ve bundan sonrası için belli kalemler için biraz daha ağırlaştırılmış, sağlık harcamalarında ise mevcut ödeneğin içine sığamayacağı öngörülmüştür.

İthalde alınan KDV başta olmak üzere olası gelir artışı ile birlikte net etkinin GSMH'ya oran olarak % 0,92 ile % 1,3 arasında değişeceği yine bu hesaplamalar çerçevesinde tahmin edilmektedir. Yurt dışı yerleşikler için uygulanacak olan faiz stopajının kaldırılması yoluyla uğrılacak gelir kaybının büyüklüğü ile birlikte bütçe dengesi üzerindeki olumsuz etki artacaktır.

Mayıs ayında açıklanan GSMH'ya oran olarak % 0,8 oranındaki tedbirle birlikte 2006 yılı bütçesinin programın öngördüğü hedeflere ulaşması için gerekli olan toplam tedbir miktarının GSMH oran olarak ortalama olarak % 2 oranında olması beklenmektedir.

Kur ve faiz etkisinin toplam harcama artışı içinde ortalama olarak % 70'inin faiz giderlerindeki artıştan kaynaklanacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 7. Kur ve Faiz Artışlarının 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Giderleri Üzerinde Etkisi

	(A) Mayıs Sonu Kesinleşmiş	(B) Yıl Sonuna Kadar Kalan Ödenek	(C) Toplam Faiz Ödeneği	(D) Varsayım		(G)= (B)*(F) Ek Yük	(H)=(A)+(B)+(G) Toplam Ödeme
				(E) Faiz/Döviz Kuru	(F) (%) Artış*		
Toplam Faiz Harcamaları	19.995.962	25.704.038	45.700.000			4.615.205	50.315.205
İç Borç Faizi	17.164.389	21.735.611	38.900.000			3.898.683	42.798.683
YTL İskontolu	9.437.969	11.951.490	21.389.459			0	21.389.459
YTL Endeksli	6.552.787	8.297.926	14.850.712	%14-%23	43,8	3.630.342	18.481.055
Döviz Endeksli	171.644	217.356	389.000	1,44YTL-1,70YTL	18,1	39.245	428.245
Döviz Cinsinden	1.001.990	1.268.840	2.270.829	1,44YTL-1,70YTL	18,1	229.096	2.499.925
Dış Borç Faizi	2.831.573	3.968.427	6.800.000	1,44YTL-1,70YTL	18,1	716.522	7.516.522

* Artış oranları hesaplanırken, Hazine'nin yüzde 10 civarında bir oranda faizden sapma marjını öngördüğü varsayılmıştır

Tablodan da görüleceği üzere bütçe ödeneğinin yaklaşık olarak 4,6 milyar YTL üzerinde bir ilave faiz harcamasının olması tahmin edilmektedir. Orta senaryo da bu miktar 5,4 milyar YTL'ye kadar çıkmaktadır. İki senaryo arasındaki farkı belirleyen temel faktör Hazine'nin kur ve faizlerde dikkate aldığı ve ödenekte öngördüğü sapma marjının farklılığıdır.

2006 yılı bütçesinin öngördüğü hedeflere ulaşması için gerekli olan toplam tedbir ihtiyacı GSMH' nın % 2'sine yaklaşmıştır.

Bütçe ödeneğinde yaklaşık olarak 4,6 milyar YTL ilave faiz harcamasının olacağı tahmin edilmektedir.

*Faiz ve kurdaki
değişmenin asıl
maliyeti 2007 yılında
beklenmektedir.*

Mayıs ayından sonra artmaya başlayan faiz ve kurdaki değişmenin asıl maliyetinin 2007 yılına yansması beklenmektedir. 2006 yılına yansıyan maliyet esas olarak kurdaki değişme ve değişken faizli kağıtların 2006 yılına ilişkin faiz ödemeleridir.

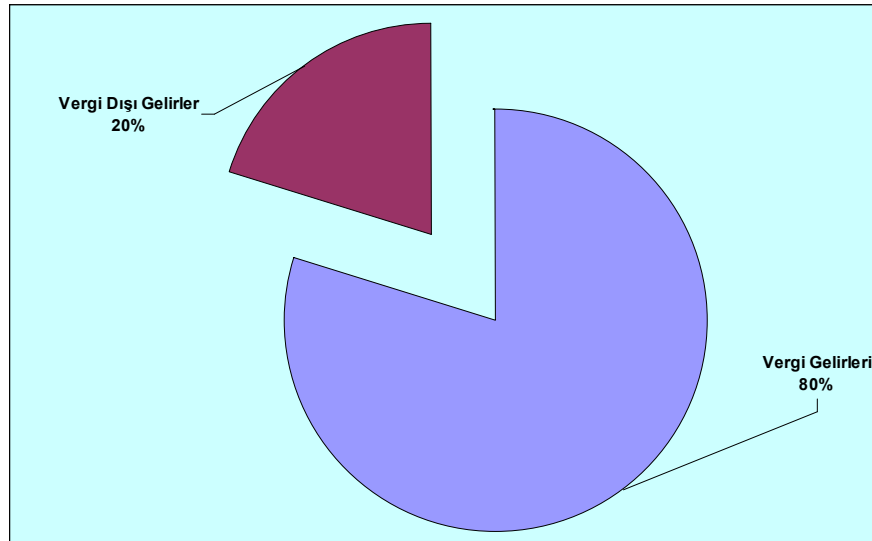
C. Bütçe Gelirleri

Mayıs ayı sonunda genel yönetim bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre geçmiş aylardaki eğilimi devam ettirerek % 21,5 oranında artmıştır. Bu oran vergi gelirlerinde % 20,2, vergi dışı diğer gelirler toplamında ise % 27,7 oranında gerçekleşmiştir.

Bu gerçekleştirmeler sonucunda, ilk beş ay sonunda merkezi yönetim bütçe gelirleri ile genel yönetim toplam bütçe gelirleri başlangıç bütçe hedefinin % 42,9'una ulaşmıştır. 2005 yılı genel bütçe gelirleri için aynı kapsamda hazırlanan bütçe tablosuna göre bütçe gerçekleşmesinin % 37,9'una ilk beş ay sonunda ulaşılmıştır.

Mayıs sonu itibarıyla merkezi yönetim bütçe gelirleri tahsilatının % 79,7'si vergi gelirlerinden % 20,3'ü ise vergi dışı kalan diğer gelirlerden oluşmuştur. Aynı oran genel bütçe gelirleri açısından % 82'ye % 18 oranında gerçekleşmiştir.

Grafik 3. 2006 Ocak-Mayıs Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin % Dağılımı

Mayıs ayı sonunda merkezi yönetim bütçe gelirleri başlangıç hedefinin % 42,9 'una ulaşmıştır.

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin %79,7 'si vergi gelirlerinden oluşmaktadır.

Vergi gelirlerindeki artışın % 61,1 'i özel tüketim vergisi ve KDV tahsilatlarından kaynaklanmaktadır.

Toplam vergi gelirlerinde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 20,1 oranında gerçekleşen artışın % 61,1'i özel tüketim vergisi ile KDV tahsilatlarından kaynaklanmıştır. Gelir ve kurum kazancından alınan vergilerin toplam vergi tahsilatındaki artışa katkısı ilk beş ayın sonunda yaşanan % 29,3 oranındaki artışa rağmen % 20,5 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 8. Merkezi Yönetim 2006 Ocak-Mayıs Bütçe Vergi Gelirleri Gerçekleşmesi ve Artış Oranına Katkısı

milyon YTL	Ocak-Mayıs		Artış Oranı (%)	Artış Or. Katkı (%)
	2006	2005		
Vergi Gelirleri	54.851	45.629	20,21	100,00
Gelir ve Kur. Kaz. Üz.Elde Edilen Ver.	16.804	14.725	14,12	22,54
Gelir Vergisi Tevkifatı	9.055	7.980	13,48	11,66
Kurumlar Geçici Vergisi	5.965	5.148	15,86	8,85
Özel Tüketim Vergisi	14.503	11.952	21,35	27,67
Kolalı Gazoz, Alkollü İç. Ve Tüt Mam.	4.662	2.931	59,07	18,77
KDV Tahsilatı	15.849	12.761	47,67	33,48
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	9.400	7.463	25,96	21,01
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	6.448	5.298	21,71	12,47
Diğer Vergiler	7.695	6.191	21,35	16,30

İthalde alınan vergi gelirlerinin toplam vergi gelirlerinin artışını katkısı % 21 oranındadır.

İthalde alınan KDV'nin vergi gelirlerindeki artış oranına katkısı bu dönemde toplam gelir ve kurum kazançları üzerinden alınan vergilerin katkısından daha yüksek oranda ve düzeyde çıkmıştır. Nitekim, ithalde alınan KDV'nin artış oranı % 26, artış oranına katkısı ise % 21 oranında gerçekleşmiştir.

Dolaylı vergilerin, vergi gelirlerinin içindeki payı % 67 oranındadır.

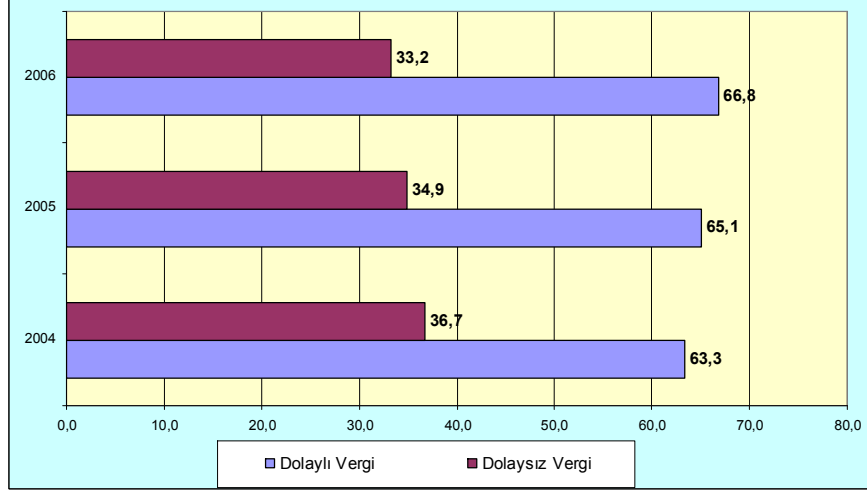
Bu çerçevede Mayıs sonu itibariyle dolaylı vergilerin toplam vergi tahsilatı içindeki payı % 67, dolaysız vergilerin payı ise % 33 oranında olmuştur.

Yıllar arasında karşılaştırma yapmak amacıyla⁴ genel bütçe vergi gelirlerinin dağılımına baktığımızda; dolaylı vergilerin son üç yıl içinde artış eğilimini devam ettirerek % 66,8'e çıktığını

⁴ 2006 yılı bazına göre sadece genel bütçe gelirleri geriye doğru revize edilebilmiştir.

görmekteyiz. 2004 Ocak-Mayıs dönemi göre dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı % 3,5 oranında artmıştır.

Grafik 4. 2006 Ocak-Mayıs Genel Bütçe Gelirleri Tahsilatının Dolaylı ve Dolaysız Vergi Paylarının Gelişimi

Kurumlar vergisi oranının % 20'ye indirilmesi, kurdaki yükselmeye birlikte ithalde alınan KDV tahsilatındaki dönemsel artış ve fiyatlardaki yukarıya doğru hareketin diğer dolaylı vergilerde yaratacağı nominal artışla birlikte dolaylı vergilerin toplam vergi tahsilatı içindeki payının % 70'i geçeceği anlaşılmaktadır.

Bu sayıyı hazırlarken Maliye Bakanlığı'nca Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklik ile yurt dışı yatırımcıların faiz kazançlarına uygulanan stopajın kaldırıldığı öğrenilmiştir. Borsa ve diğer mali piyasa büyüklükleri üzerinde beklenen etkiyi yaratmayan bu düzenlemenin politika uygulamaları açısından iki çelişmesine dikkat çekmek gerekmektedir. Birincisi, mali araçların stopaj oranlarının eşitlenmesine ilişkin düzenleme 2004 yılı sonunda getirilirken hükümet bunu bir kararlılık belirtisi olarak yasa şeklinde çıkartmıştı. İkincisi, bu düzenleme uzun yıllardır tartışma konusu olan değişik yatırım araçlarındaki stopajların eşitlenerek bütün getirilerin aynı düzeyde vergilenmesine olanak

Dolaylı vergilerin, vergi gelirlerinin içindeki payının yıl sonu itibarı ile %70 'i geçeceği tahmin edilmektedir.

Yurt dışı yatırımcıların faiz kazançlarına uygulanan stopajın kaldırılması, yatırım araçlarındaki stopajların eşitlenerek bütün getirilerin aynı düzeyde vergilendirilmesi ilkesine aykırı bir uygulamadır.

sağlanmıştı. Bu aynı zamanda IMF ile de üzerinde mutabakat sağlanmış bir konuydu. Şimdi ise bu uygulama ile yabancı yatırımcılar lehine düzenlemeler getirilmesi bu prensiplerden vazgeçildiğini göstermektedir.

II. Bütçe Finansmanı ve Borç Stokundaki Gelişmeler

Daha önceki sayımızda Hazine Müsteşarlığı'nın uzun bir zamandan sonra Merkezi Yönetim Bütçe Finansmanı tablolarını Mart ayı sonu itibarı ile hazırlamış olduğunu belirtilmişti. Böylece Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu' nun ruhuna uygun bir biçimde kamu hesaplarının bir bütün olarak görülmesi imkanının da sağlanmış olduğu düşünülmüştü. Ancak açıklanan rakamların sadece genel bütçeye dahil idarelerin açıkları ile bu açıkların finansmanına yönelik olduğu görülmektedir. Dolayısı ile hali hazırda Maliye Bakanlığı'nca merkezi yönetim kapsamına dahil idarelerin (genel bütçe, özel bütçe ve düzenleyici kurumlar bütçeleri) bütçe uygulama sonuçları açıklanmakta buna karşılık Hazine Müsteşarlığı'nca sadece genel bütçeye ait kuruluşların açıkları ve bu açıkların finansmanı gecikmeli olarak verilmekte, buna karşılık merkezi yönetimin borç stoku kamuoyuna bildirilmektedir. Böyle bir durumda merkezi yönetim bütçesinin nasıl finanse edildiği bu bütçe içinde yer alan özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kuruluşların gelir ve gider dengelerinin ve finansman durumlarının ne olduğu kamuoyu tarafından açık ve saydam bir biçimde takip edilememektedir.

Bir başka deyişle, kamu hesaplarının düzgün ve tüm kamu idarelerinin mali durumunu yansıtacak bir şekilde hazırlanamadığı ve bu konudaki saydamlık eksikliğinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Nitekim, basında çıkan haberlerden IMF'den gönderilen iki uzmanın bu hesapların konsolide edilip yayınlanması konusunda teknik yardım da bulunacağı anlaşılmaktadır.

Merkezi yönetim kapsamına dahil idarelerin bütçe uygulama sonuçlarının açıklanması ancak finansmanının açıklanmaması saydamlığa aykırı bir uygulamadır.

Tablo 9. Ocak-Nisan Dönemi Merkezi Yönetim Bütçesi ve Genel Bütçe Dengesi ve Finansmanı

Ocak-Nisan	Merkezi Yönetim Bütçesi*	Genel Bütçe **
Gelir	50.489.709	49.679.057
Gider	54.516.982	54.353.745
Faiz Dışı Harcamalar	39.124.091	38.960.854
Faiz Harcamaları	15.392.891	15.392.891
Faiz Dışı Denge	11.365.618	10.718.203
Bütçe Dengesi	-4.027.273	-4.674.688
Nakit Dengesi		-7.494.596
Finansman		7.494.596
Borçlanma Net		841.068
Dev. Ve Gar. Borç Geri Dön.		190.218
Özelleştirme Geliri		5.991.550
TMSF Geri Ödemeleri		33.559
Borç Verme		0
Kasa/Banka ve Diğ. İşlem.		438.201

* Maliye Bakanlığı'nca açıklanan

** Hazine Müsteşarlığı'nca açıklanan

Bu tablodan da görüldüğü gibi genel bütçeye tabi kuruluşların finansman dengesi hakkında bilgi sahibi olmak mümkün iken özel bütçeli kuruluşlar ile düzenleyici ve denetleyici kuruluşların finansman yapıları ve gelir gider dengeleri ile ilgili bilgiye ulaşmak mümkün değildir.

Bu nedenle merkezi yönetim kuruluşlarının mali durumunun finansman yapıları dahil bir bütün olarak görülemediği bir ortamda bütçe finansmanı analizimizi genel bütçe ile sınırlı tutmak durumundayız.

Genel bütçe nakit dengesi yılın başından bu yana genel bütçe dengesinden yaklaşık olarak % 60 civarında daha fazla gerçekleşmekte dolayısı ile Hazine'nin finanse ettiği miktar bütçe açığının oldukça üzerinde oluşmaktadır. Bunun nedeni bilindiği gibi geçmiş dönemlerden kalan emanet hesaplarından yapılan ödemelerin nakit açığını bütçe açığının üzerine

Genel bütçe nakit dengesinin genel bütçe dengesinden yaklaşık olarak % 60 yüksek olması dolayısı ile Hazine'nin finanse ettiği miktar bütçe açığının oldukça üzerinde olmaktadır.

çıkarmasıdır. Birikmiş ödemelerin ileride Hazine Nakit Açığı'nı nasıl etkileyeceği ve bu bağlamda emanet hesapları bakiyeleri ile bütçeleştirecek borçlar hesabının bakiyelerinin bu açık üzerinde ciddi baskılar oluşturabileceği gözden uzak tutulmamalıdır. Nitekim Mayıs sonu hazine nakit dengesi kümülatif olarak 3,85 milyar YTL açık verirken, merkezi yönetim bütçe dengesinin Mayıs sonu itibari ile 304 milyon YTL fazla verdiği açıklanmıştır.

Mayıs sonu itibari ile hazine nakit dengesi kümülatif olarak 3,85 milyar YTL açık vermiştir.

Tablo 10. Nakit Dengesi

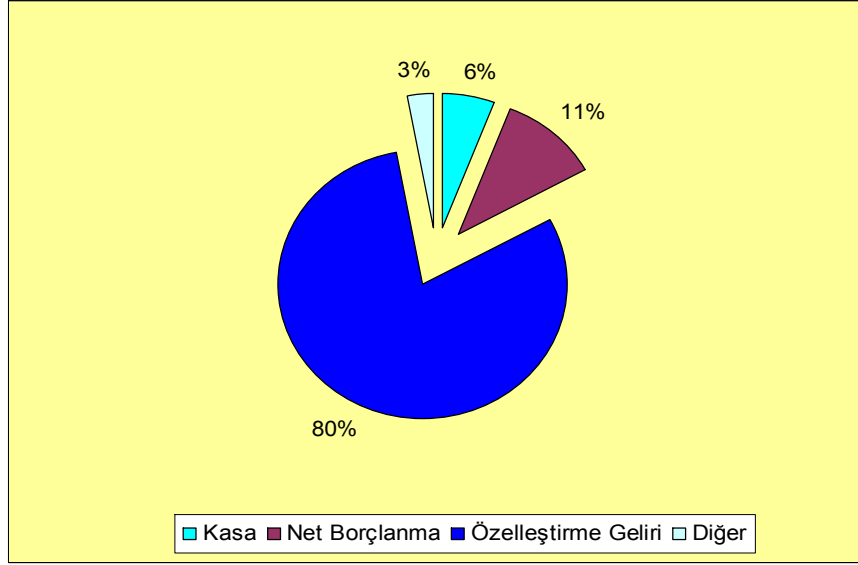
(milyon YTL)	Ocak*	Şubat*	Mart*	Nisan*	Mayıs*	Toplam
GELİRLER	12.943	10.616	13.212	11.981	17.937	66.688
GİDERLER	13.248	16.612	12.692	14.210	13.781	70.543
FAİZ DIŞI GİDERLER	11.121	9.820	10.445	10.227	9.070	50.682
FAİZ ÖDEMELERİ	2.127	6.793	2.247	3.983	4.711	19.861
FAİZ DIŞI DENGE	1.822	796	2.767	1.754	8.867	16.006
NAKİT DENGESİ	-305	-5.997	520	-2.229	4.156	-3.855
FİNANSMAN	305	5.997	-520	2.229	-4.156	3.855
BORÇLANMA (NET)	584	1.000	56	-917	-1.964	-1.241
DIŞ BORÇLANMA (NET)	1.454	-2.242	1.016	-1.653	-409	-1.834
Kullanım	1.909	32	1.575	84	1.810	5.410
Ödeme	456	2.274	559	1.737	2.219	7.243
İÇ BORÇLANMA (NET)	-870	3.242	-960	736	-1.555	593
Kullanım	10.057	12.409	7.405	11.633	6.594	48.097
Ödeme	10.927	9.167	8.365	10.897	8.149	47.505
ÖZELLEŞTİRME GELİRİ	4.654	0	0	2.674	1.162	8.490
TMSF'DEN AKTARIMLAR	0	0	34	0	118	152
DEVİRLİ - GARANTİLİ BORÇ GERİ DÖNÜŞLERİ	0	0	0	0	0	0
BORÇ VERME (-) **	0	0	0	0	0	0
BANKA KULLANIMI (NET) ***	-4.932	4.997	-609	472	-3.473	-3.546

* Geçici

** Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) ikrazen kullanılan dış krediyi göstermektedir.

*** Pozitif rakam kasa/banka hesaplarında meydana gelen azalışları, negatif rakam artışları göstermektedir.

Grafik 5. Ocak-Nisan Genel Bütçe Finansman Yapısı

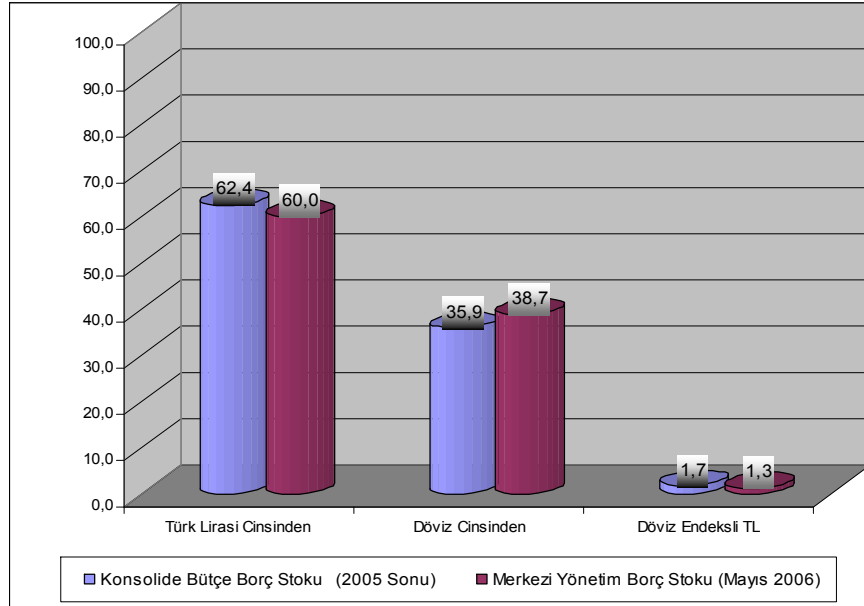
Genel bütçe nakit açığının yaklaşık % 80'i özleştirme gelirleri ile finanse edilmiştir.

Yukarıdaki grafikten de görüleceği gibi yılın ilk dört ayında genel bütçe nakit açığının % 80' i özleştirme gelirlerinden finanse edilmiş bulunmaktadır. Net iç ve dış borçlanma ise % 11'lik bir oranda katkı sağlamıştır. Dolayısı ile borç stokunun artış hızının yılın ilk dört ayında yavaşlamasında YTL'nin değer kazanmasının yanında özleştirme gelirlerinin bütçe finansmanında kullanılmasının da büyük payı vardır. Ancak Mayıs ayından itibaren gözlemlenen dövizdeki hareketlilik borç stokunun YTL cinsinden yükünü artırmış görünmektedir. Mayıs sonu itibari ile Hazine Müsteşarlığı'nca açıklanan borç stoku rakamları üzerinden yapmış olduğumuz aşağıdaki hesaplama bu yükün yılbaşına oranla 17 milyar YTL civarında arttığını göstermektedir.

Tablo 11. Ocak-Mayıs Dönemi Merkezi Yönetim Borç Stokunda Kurdaki Dalgalanmadan Kaynaklanan Değişim

	2005 Aralık		2006 Mayıs	
	Milyar YTL	(Milyar \$)	Milyar YTL	(Milyar \$)
Toplam Borç Stoku	331,5	247	350,1	227,8
İç Borç Stoku	244,8	182,4	250,7	163,1
YTL Cinsinden	206,8	154,1	210,2	136,8
Döviz Cinsinden	32,3	24,1	36	23,4
Döviz Endeksli	5,5	4,1	4,3	2,8
Dış Borç Stoku	86,7	64,6	99,4	64,6
TL Dolar Paritesi	1,342		1,537	
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı				
	Ara.05	May.06		YTL Cinsinden Kur Etkisi
	Milyar (\$)	(Milyar \$)	(Milyar \$)	Mayıs 2006 YTL Borç Stoku
Toplam Döviz Cinsinden Borç Stoku	92,8	104,1	90,8	139,5
İç Borç Stoku	28,2	30,0	26,2	40,3
Döviz Cinsinden	24,1	26,8	23,4	36,0
Döviz Endeksli	4,1	3,2	2,8	4,3
Dış Borç Stoku	64,6	74,1	64,6	99,3
TL Dolar Paritesi	1,342	1,342	1,537	1,537
Kaynak: Kendi Hesaplamamız				

Grafik 6. Borç Stokunun Kompozisyonu (%)

Mayıs sonu itibari ile merkezi yönetim borç stokunun kompozisyonunda en dikkati çeken gelişme kurdaki değişimlerinde etkisi ile döviz cinsinden borç stokunun YTL değerinin artması nedeniyle toplam içindeki oranının artmasıdır. Mayıs ayında iç borçlanma faizleri önceki aylara oranla çok fazla değişmemekle birlikte mali piyasalardaki olayların borçlanma faizi üzerindeki asıl etkisinin Haziran ayında ortaya çıktığı

Mayıs sonu itibari ile döviz cinsinden borç stokunun toplam borç stoku içindeki payı kurdaki dalgalanma nedeniyle artmıştır.

*Haziran ayında
ağırlıklı ortalama
faiz % 18,11 olarak
gerçekleşmiştir.*

görülmektedir. Nitekim Haziran ayında ağırlıklı ortalama faiz % 18,11 olarak gerçekleşmiştir. Bu bir önceki aya oranla % 20 , yılbaşına oranla ise % 27 'lik bir artışa denk gelmektedir. Vadeler açısından bakıldığında ise iç borçlanmanın ortalama vadesi 32,8 aya çıkarak bir önceki aya göre % 18 artmıştır. İç borç stokunun ortalama vadesi ise bir önceki aya göre 0,2 lik bir artış la 24,7 aya çıkmıştır.

EKLER

Ek Tablo 1. 2006 Merkezi Yönetim Bütçe Ödenek ve Harcamaları (Ocak-Mayıs 2006)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam	2006 Bütçe	(%)	Harcamaların
								Gerçekleşme	(%) Dağılımı
Harcamalar	11.603.919	15.310.976	12.460.017	15.142.070	14.015.972	68.532.954	174.321.617	39,31	100,00
Faiz Hariç Harcamalar	9.342.443	8.548.355	10.202.126	11.031.167	9.346.198	48.470.289	128.061.592	37,85	70,73
I. Personel Harcamaları	3.485.102	2.706.128	2.748.564	3.249.198	3.176.503	15.365.495	36.020.853	42,66	22,42
Memur	3.154.145	2.344.135	2.382.420	2.744.169	2.638.073	13.262.942	30.148.900	43,99	19,35
İşçi	147.738	199.626	184.073	229.741	307.198	1.068.376	3.301.096	32,36	1,56
Diğer	183.219	162.367	182.071	275.288	231.232	1.034.177	2.570.857	40,23	1,51
II. Sosyal Güvenlik Kurum. Devlet Primi	470.848	372.700	370.734	383.276	400.798	1.998.356	4.974.632	40,17	2,92
Memur	438.943	316.799	311.373	309.731	313.565	1.690.411	4.124.659	40,98	2,47
İşçi	16.217	37.126	35.727	45.230	57.827	192.127	602.214	31,90	0,28
Diğer	15.688	18.775	23.634	28.315	29.406	115.818	247.759	46,75	0,17
III. Mal ve Hizmet Alımları	478.662	909.331	1.250.622	1.239.848	1.413.215	5.291.678	17.720.625	29,86	7,72
Savunma-Güvenlik	37.623	123.162	305.010	379.261	336.758	1.818.814	7.845.000	15,06	1,72
M.S.B	30.014	87.601	229.904	297.675	251.725	896.919	6.330.000	14,17	1,31
Jandarma Genel Komutanlığı	1.614	17.313	51.029	43.976	47.400	161.332	965.000	16,72	0,24
Emniyet Genel Müdürlüğü	5.995	18.248	24.077	37.610	37.633	123.563	550.000	22,47	0,18
Sağlık Harcamaları	321.520	565.186	571.763	489.718	472.349	2.420.536	4.054.697	59,70	3,53
Yeşil Kart Uygulamasına İlişkin Sağlık Hizmetleri	211.219	303.380	412.365	284.757	255.723	1.467.444	1.600.000	91,72	2,14
İlaç	39.546	93.259	61.925	79.863	69.687	344.280	1.178.937	29,20	0,50
Tedavi ve Sağlık Malzemesi	70.755	168.547	97.473	125.098	146.939	608.812	1.275.760	47,72	0,89
Devlet Boçları Genel Giderleri	5.983	11.287	3.984	2.682	8.521	32.457	80.000	40,57	0,05
Diğer Mal ve Hizmet Giderleri	113.536	209.696	369.865	368.187	595.587	1.656.871	5.740.928	28,86	2,42
IV. Cari Transferler	4.086.175	4.063.957	4.989.113	4.819.523	2.931.180	20.889.948	49.107.865	42,54	30,48
Görev Zararları	439.473	274.799	938.262	897.737	474.735	3.025.006	5.318.653	56,88	4,41
KİT Görev Zararları	139.353	1.539	86.391	13.326	0	240.609	670.000	35,91	0,35
SGK Görev Zararları	300.051	250.000	840.000	549.722	349.999	2.289.772	4.348.000	52,66	3,34
Malî Kurumlar	0	5.114	7.500	6.000	24.715	43.329	210.000	20,63	0,06
Diğer Görev Zararları	69	18.146	4.371	328.689	100.021	451.296	90.653	497,83	0,66
Hazine Yardımları	2.364.701	2.508.259	2.486.976	1.769.796	1.023.366	10.153.098	22.074.358	45,99	14,81
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Hazine Yardımları	2.189.000	2.327.000	2.202.000	1.708.962	827.447	9.254.409	19.537.000	47,37	13,50
Emekli Sandığı	1.179.000	390.000	560.000	330.000	150.000	2.609.000	5.487.000	47,55	3,81
Bağ-Kur	510.000	640.000	720.000	602.000	0	2.472.000	6.750.000	36,62	3,61
SSK	500.000	1.297.000	922.000	582.000	625.000	3.926.000	6.700.000	58,60	5,73
İşsizlik Sigortası Fonu	0	0	0	194.962	52.447	247.409	600.000	41,23	0,36
Mahallî İdareler	116.410	99.375	147.767	122.329	165.552	651.433	1.660.000	39,24	0,95
Belediyelere Yardım	0	0	51.435	2.724	677	54.836	50.000		0,08
Diğer (İl özel İd. ve köyler)	116.410	99.375	96.332	119.605	164.875	596.597	1.610.000	37,06	0,87
Diğer Hazine Yardımları	59.291	81.884	137.209	-61.495	30.367	247.256	877.358	28,18	0,36
DFİF	0	0	50.000	37.000	0	87.000	400.000	21,75	0,13
Diğer	59.291	81.884	87.209	-98.495	30.367	160.256	477.358	33,57	0,23
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	92.815	2.529	5.777	7.426	4.192	112.739	178.270	63,24	0,16
Hane Halkına Yapılan Transferler	4.183	13.659	53.096	139.542	91.477	301.957	737.168	40,96	0,44
Burslar ve Harçlıklar	3.080	4.845	9.279	99.051	31.697	147.952	297.735	49,69	0,22
Eğitim Amaçlı Diğer Transferler	879	2.032	31.479	30.091	32.898	97.379	331.842	29,34	0,14
Sağlık Amaçlı Transfer	82	5.089	4.568	3.398	4.449	17.586	55.092	31,92	0,03
Yiyecek Amaçlı Transfer	111	559	5.341	5.772	20.480	32.263	51.299	62,89	0,05
Barınma Amaçlı Transfer	31	1.134	2.429	1.230	1.953	6.777	1.200	564,75	0,01
Tarım ve Destekleme Ödemeleri	1.175.000	170.000	65.000	897.005	137.570	2.444.575	3.999.832	61,12	3,57
Doğrudan Gelir Desteği	1.000.000	0	0	0	0	1.000.000	2.240.000	44,64	1,46
Ürün Destekleme Ödemeleri	115.000	45.000	25.000	800.000	100.000	1.085.000	785.000	138,22	1,58
Hayvancılık Destekleme Ödemeleri	60.000	125.000	40.000	15.000	35.522	275.522	550.000	50,09	0,40
Diğer	0	0	0	82.005	2.048	84.053	424.832	19,78	0,12
Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	35	5.689	10.830	12.928	49.601	79.083	443.475	17,83	0,12
Sosyal Amaçlı Transferler	539	1.072	2.449	2.028	2.294	8.382	1.624.017	0,52	0,01
Emeklilere Vergi İadesi	0	0	0	5	0	5	1.500.000	0,00	0,00
Diğer	539	1.072	2.449	2.023	2.294	8.377	124.017	6,75	0,01
Yurtdışına Yapılan Transferler	9.419	9.673	38.488	51.722	73.315	182.617	567.534	32,18	0,27
Geiriden Ayrılan Paylar	10	1.078.277	1.388.235	1.041.339	1.074.630	4.582.491	14.164.558	32,35	6,69
V. Sermaye Giderleri	294.206	352.221	352.139	507.611	803.257	2.309.434	12.451.901	18,55	3,37
VI. Sermaye Transferleri	0	1.000	318.911	82.264	364.124	766.299	1.834.421	41,77	1,12
VII. Borç Verme	527.450	143.018	172.043	749.447	257.121	1.849.079	4.256.200	43,44	2,70
Yurtiçi Borç Verme	527.450	143.018	172.043	734.447	221.879	1.773.837	3.961.200	44,78	2,59
KİT	493.654	136.620	126.100	407.800	123.200	1.287.374	1.940.000	66,36	1,88
Risk Hesabı	33.796	6.398	20.790	20.541	13.233	94.758	600.000	15,79	0,14
Diğer	0	0	153	306.106	85.446	391.705	1.421.200	27,56	0,57
Yurtdışı Borç Verme	0	0	25.000	15.000	35.242	75.242	295.000	25,51	0,11
Kıbrıs	0	0	25.000	15.000	35.242	75.242	295.000	25,51	0,11
VIII. Yedek Ödenekler	0	0	0	0	0	0	1.695.095	0,00	0,00
Faiz Harcamaları	2.261.476	6.762.621	2.257.891	4.110.903	4.669.774	20.062.665	46.260.025	43,37	29,27
I. İç Borç Faizi	1.452.980	5.932.806	1.910.549	3.667.430	4.200.624	17.164.389	38.900.000	44,12	25,05
II. Dış Borç Faizi	808.496	767.910	342.842	443.175	469.150	2.831.573	6.800.025	41,64	4,13
III. İskonto ve Kısa Vadeli İşlemlere Ait Faiz	0	61.905	4.500	298	0	66.703	560.000	11,91	0,10

Ek Tablo 2. 2005-2006 Genel Bütçe Gelirleri (Ocak-Mayıs2006)

	2006 Mayıs	2005 Mayıs	Artış (%)	2006 Bütçede Ön	2006 Bütçeye Göre Gerçekleşen (%)
Genel Bütçe Gelirleri	67.041.444	55.176.261	21,50	156.213.516	42,92
I-Vergi Gelirleri	54.850.851	45.629.783	20,21	132.199.000	41,49
Gelir, Kar ve Sermaye Kazanç. Üz. Al. Ver.	16.804.107	14.725.615	14,11	38.982.000	43,11
Gelir Vergisi	10.376.863	9.197.195	12,83	26.090.000	39,77
Beyana Dayanan Gelir Vergisi	738.023	710.112	3,93		
Basit Usulde Gelir Vergisi	91.215	69.387	31,46		
Gelir Vergisi Tevkifatı	9.055.232	7.979.706	13,48		
Gelir Geçici Vergisi	492.393	437.990	12,42		
Kurumlar Vergisi	6.427.244	5.528.420	16,26	12.892.000	49,85
Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	366.106	316.119	15,81		
Kurumlar Vergisi Tevkifatı	96.260	63.827	50,81		
Kurumlar Geçici Vergisi	5.964.878	5.148.474	15,86		
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.426.073	1.196.248	19,21	3.140.700	45,41
Veraset ve İntikal Vergisi	45.775	33.792	35,46	98.700	46,38
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.380.298	1.162.456	18,74	3.042.000	45,37
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	23.597.585	19.348.003	21,96	59.407.000	39,72
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	6.448.125	5.297.796	21,71	16.337.000	39,47
Özel Tüketim Vergisi	14.503.443	11.952.045	21,35	37.276.000	38,91
Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin ÖTV	7.766.716	7.408.254	4,84		
Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin ÖTV	1.739.314	1.407.797	23,55		
Kolalı Gazoz, Alkollü İç. Ve Tüt Mam.	4.661.528	2.930.500	59,07		
Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin	335.885	205.494	63,45		
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	1.017.815	811.322	25,45	1.806.000	56,36
Mal ve Hizmetlerden Alınan Diğer V.	1.628.202	1.286.840	26,53	3.988.000	40,83
Uluslararası Ticaret ve Muame. Al. Ver.	10.196.625	8.098.820	25,90	24.252.700	42,04
Gümrük Vergileri	779.037	606.364	28,48	1.772.000	43,96
İthalda Alınan Katma Değer Vergisi	9.400.465	7.463.066	25,96	22.398.000	41,97
Diğer Dış Ticaret Gelirleri	17.123	29.390	-41,74	82.700	20,70
Damga Vergisi	1.262.505	1.006.803	25,40	2.771.000	45,56
Harçlar	1.535.538	1.255.698	22,29	3.607.600	42,56
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Ver.	28.418	-1.404		38.000	74,78
II-Vergi Dışı Gelirler	11.738.126	8.882.267	32,15	21.371.516	54,92
Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	957.989	686.168	39,61	2.304.500	41,57
Mali Olmayan Teşekkül ve Kamu Mali Kur.	2.684.289	1.450.551	85,05	6.071.000	44,21
Devlet Payları	64.716	57.965	11,65	169.000	38,29
Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	2.547.813	1.332.660	91,18	5.717.000	44,57
KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	71.760	59.926	19,75	185.000	38,79
Diğer Mülkiyet Gelirleri	2.420.206	3.139.599	-22,91	2.477.000	97,71
Gayrimenkul Kiraları	247.245	175.387	40,97	640.000	38,63
Faizler, İkrar ve Tavizlerden Geri Al.	2.172.926	2.964.210	-26,69	1.837.000	118,29
Menkul Kiraları	35	2		0	
Para Cezaları ve Cezalar	1.001.703	727.700	37,65	2.379.500	42,10
Kişİ ve Kurumlardan Alınan Paylar	2.031.021	1.455.690	39,52	3.516.516	57,76
GSM İşletmelerinden Alınan Paylar	728.349	854.663	-14,78		
Evrensel Hizmet Gelirleri	288.651	0			
Diğer Paylar	1.014.021	601.027	68,71		
Çeşitli Vergi Dışı Gelirler	2.642.918	1.422.559	85,79	4.623.000	57,17
III- Sermaye Gelirleri	147.274	82.117	79,35	2.269.000	6,49
Sabit Sermaye Varlıklarının Satışı	142.465	9.578	1.387,42	115.000	123,88
Diğerleri	4.809	72.539	-93,37	2.154.000	0,22
IV-Alınan Bağışlar ve Yardımlar	305.193	582.094	-47,57	374.000	81,60
Özel Gelirler	305.132	582.094	-47,58	367.000	83,14
Diğerleri	61	0		7.000	0,87

**Ek Tablo 3. 2006 Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin
Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre % Dağılımı
(Ocak-Mayıs 2006)**

3. a)

	Personel Gid.	SGK Prim Öd.	Mal ve Hiz. Al.	Faiz Harc.	Cari Trans.	Sermaye Gid.	Sermaye Trans.	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	6,1	0,7	1,8	72,8	17,5	0,2	0,3	0,6	100,0
Savunma Hizmetleri	61,1	7,4	31,3	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	100,0
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	72,0	7,7	16,1	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	100,0
Ekonomik İşler ve Hizmetler	14,5	2,4	6,0	0,0	38,4	21,9	0,2	16,6	100,0
Çevre Koruma Hizmetleri	73,2	11,1	11,0	0,0	0,0	4,3	0,3	0,0	100,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0,4	0,1	0,2	0,0	47,5	3,7	48,2	0,0	100,0
Sağlık Hizmetleri	47,0	6,8	42,2	0,0	0,1	3,8	0,0	0,0	100,0
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	61,6	9,2	13,9	0,0	11,0	3,7	0,6	0,0	100,0
Eğitim Hizmetleri	69,0	9,4	11,0	0,0	4,1	1,8	0,1	4,7	100,0
Sosyal Gv.ve Sosyal Yardımlar	0,5	0,1	0,6	0,0	98,7	0,1	0,0	0,0	100,0

3. b)

	Personel Gid.	SGK Prim Öd.	Mal ve Hiz. Al.	Faiz Harc.	Cari Trans.	Sermaye Gid.	Sermaye Trans.	Borç Verme
Genel Kamu Hizmetleri	10,9	9,2	9,5	100,0	23,1	2,1	0,0	9,2
Savunma Hizmetleri	12,2	11,3	18,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	17,2	14,2	11,2	0,0	0,0	6,6	0,0	0,0
Ekonomik İşler ve Hizmetler	7,4	9,3	8,9	0,0	14,4	74,3	0,0	70,4
Çevre Koruma Hizmetleri	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0,0	0,0	0,1	0,0	3,1	2,2	0,0	0,0
Sağlık Hizmetleri	12,2	13,5	31,7	0,0	0,0	6,6	0,0	0,0
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	3,7	4,2	2,4	0,0	0,5	1,5	0,0	0,0
Eğitim Hizmetleri	35,9	37,6	16,7	0,0	1,6	6,1	0,0	0,0
Sosyal Gv.ve Sosyal Yardımlar	0,4	0,4	1,4	0,0	57,4	0,4	0,0	0,0
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ek Tablo 4. 2005-2006 Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları Karşılaştırmaları

	2005				2006				Artış Oranı	
	Mayıs	Toplam	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı	Mayıs	Toplam	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme Oranı	Mayıs	Toplam
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları Toplamı	13.153.533	59.045.786	157.628.801	37,46	14.015.972	68.532.954	174.321.617	39,31	6,56	16,07
Faiz Dışı Harcamalar	8.928.135	38.639.235	111.948.972	34,52	9.346.198	48.470.289	128.061.592	37,85	4,68	25,44
I. Personel ve Sosyal Güvenlik Kurumları Devlet Primi Harcamaları	2.985.174	15.529.966	37.367.333	41,56	3.577.301	17.363.851	40.995.486	42,36	19,84	11,81
Memurlar İçin Yapılan Harcamalar	2.523.045	13.171.305	30.893.701	42,63	2.951.638	14.953.353	34.273.559	43,63	16,99	13,53
İşçiler İçin Yapılan Harcamalar	281.201	1.463.756	4.096.698	35,73	365.025	1.260.503	3.903.310	32,29	29,81	-13,89
Diğer Personel İçin Yapılan Harcamalar	180.928	894.905	2.376.935	37,65	260.638	1.149.995	2.818.617	40,80	44,06	28,50
II. Mal ve Hizmet Alım Harcamaları	1.063.455	3.369.626	15.057.768	22,38	1.413.215	5.291.678	17.720.624	29,86	32,89	57,04
Sağlık Harcamaları	390.147	1.164.779	4.032.194	28,89	472.349	2.420.536	4.054.696	59,70	21,07	107,81
İlaç Harcamaları	89.332	316.573	935.271	33,85	69.687	344.280	1.178.201	29,22	-21,99	8,75
Tedavi ve Sağlık Malzemesi Harcamaları	113.039	353.948	1.288.344	27,47	146.939	608.812	1.276.495	47,69	29,99	72,01
Yeşil Kart	187.776	494.258	1.808.579	27,33	255.723	1.467.444	1.600.000	91,72	36,19	196,90
Savunma ve Güvenlik (Sağlık Harcı)	342.644	922.512	6.388.916	14,44	336.758	1.181.814	7.845.000	15,06	-1,72	28,11
MSB	273.481	688.488	5.057.879	13,61	251.725	896.919	6.330.000	14,17	-7,96	30,27
Jandarma	42.469	140.785	837.933	16,80	47.400	161.332	965.000	16,72	11,61	14,59
Emniyet	26.694	93.239	493.104	18,91	37.633	123.563	550.000	22,47	40,98	32,52
Diğer Mal ve Hizmet Harcamaları	330.663	1.282.335	4.636.658	27,66	604.108	1.689.328	5.820.928	29,02	82,70	31,74
III. Cari Transferler	3.962.196	16.933.926	45.584.475	37,15	2.931.180	20.889.948	49.107.865	42,54	-26,02	23,36
KİT Görev Zaranı	37.882	117.994	511.850	23,05	0	240.609	670.000	35,91	-100,00	103,92
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Transferler	1.843.987	9.518.242	23.317.022	40,82	1.124.999	11.296.772	23.346.697	48,39	-38,99	18,69
Emekli Sandığı	573.987	3.795.242	8.946.955	42,42	499.999	4.898.772	9.896.697	49,50	-12,89	29,08
- Görev Zaranı	278.879	1.590.102	3.397.976	46,80	349.999	2.289.772	4.403.160	52,00	25,50	44,00
- Finansman Açığı	295.108	2.205.140	5.548.979	39,74	150.000	2.609.000	5.493.537	47,49	-49,17	18,31
SSK	763.000	3.094.000	7.507.267	41,21	625.000	3.926.000	6.700.000	58,60	-18,09	26,89
BAG-KUR	507.000	2.629.000	6.862.800	38,31	0	2.472.000	6.750.000	36,62	-100,00	-5,97
Tarım ve Destekleme Ödemeleri	755.063	2.090.825	3.707.052	56,40	137.570	2.444.575	3.999.832	61,12	-81,78	16,92
DGD Ödemeleri	458.063	1.668.563	2.393.149	69,72	0	1.000.000	2.240.000	44,64	-100,00	-40,07
Diğer	297.000	422.262	1.313.903	32,14	137.570	1.444.575	1.759.832	82,09	-53,68	242,10
Emekilere Vergi İadeleri	0	0	1.293.446	0,00	0	5	1.500.000	0,00		
Yurtdışına Yapılan Transferler	31.844	139.889	371.232	37,68	73.315	182.617	567.534	32,18	130,23	30,54
Gelirlerden Ayılan Paylar	843.150	3.747.603	11.812.230	31,73	1.074.630	4.582.481	14.164.558	32,35	27,45	22,28
Diğer Cari Transferler	450.270	1.319.373	4.571.643	28,86	520.666	2.142.889	4.859.244	44,10	15,63	62,42
IV. Sermaye Harcamaları	698.995	1.796.700	10.145.261	17,71	803.257	2.309.434	12.451.901	18,55	14,92	28,54
Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırma Harcamaları	59.953	196.890	644.532	30,55	48.016	147.384	556.642	26,48	-19,91	-25,14
Gayrimenkul Sermaye Üretim Harcamaları	563.884	1.393.401	7.190.777	19,38	663.735	2.003.648	8.726.929	22,96	17,71	43,80
Diğer Sermaye Harcamaları	75.158	206.409	2.309.952	8,94	91.506	158.402	3.168.330	5,00	21,75	-23,26
V. Sermaye Transferleri	91.062	122.846	1.180.952	10,40	364.124	766.299	1.834.421	41,77	299,87	523,79
Yurtdışı Sermaye Transferi	91.062	116.346	1.051.503	11,06	364.124	762.299	1.639.541	46,49	299,87	555,20
Yurtdışı Sermaye Transferi	0	6.500	129.449	5,02	0	4.000	194.880	2,05	#SAYI/0	
VI. Borç Verme	127.257	886.172	2.613.183	33,91	257.121	1.849.079	4.256.200	43,44	102,05	108,66
Yurtdışı Borç Verme	127.257	886.172	2.400.367	36,92	221.879	1.773.837	3.961.200	44,78	74,35	100,17
KİT	72.001	459.947	891.260	51,61	123.200	1.287.374	1.940.000	66,36	71,11	179,90
Risk Hesabı	10.117	74.962	200.229	37,44	13.233	94.758	600.000	15,79		26,41
Diğer	45.139	351.263	1.308.878	26,84	85.446	391.705	1.421.200	27,56	89,29	11,51
Yurtdışı Borç Verme	0	0	212.816	0,00	35.242	75.242	295.000	25,51		
VII. Yedek Ödemeler	-3	0	0	0	0	0	1.695.095	0,00		
Faiz Harcamaları	4.225.398	20.406.551	45.679.830	44,67	4.669.774	20.062.665	46.260.025	43,37	10,52	-1,69

Ek Tablo 5. Bütçe Finansmanı (Ocak-Nisan 2006)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan
FAİZ DIŞI DENGİ	4.226.850	8.299.550	9.522.322	10.718.203
BÜTÇE DENGESİ	1.965.374	-724.547	-1.759.666	-4.674.688
BÜTÇE EMANETLERİ	-2.163.173	-2.416.176	-2.474.769	-1.998.302
DİĞER EMANETLER	-47.976	-633.264	-842.030	-891.003
AVANSLAR	-8.214	-393.084	-46.903	69.397
Nakit Dengesi	-253.989	-4.167.071	-5.123.368	-7.494.596
Hazine Finansmanı	253.989	4.167.071	5.123.368	7.494.596
Toplam Net Borçlanma (Borçlanma eksi geri ödeme)	642.120	1.840.853	1.546.916	841.068
Yapılan Borçlanmaların toplamı	12.144.089	24.883.531	33.581.349	45.810.712
İç Borçlanma	10.208.692	22.709.595	30.193.298	42.121.599
Tahvil	8.353.692	16.949.309	23.487.012	35.415.313
Bono	1.855.000	5.760.286	6.706.286	6.706.286
Dış Borçlanma	1.935.397	2.173.936	3.388.051	3.689.113
Anapara Geri Ödemeleri Toplamı	-11.501.969	-23.042.678	-32.034.433	-44.969.644
İç Borçlanma	-11.064.508	-20.319.902	-28.761.109	-39.944.491
Tahvil	-7.427.030	-13.021.024	-20.060.231	-28.054.258
Bono	-3.637.478	-7.298.878	-8.700.878	-11.890.233
Dış Borçlanma	-437.461	-2.722.776	-3.273.324	-5.025.153
Borçlanma Dışı Diğer Finansman	3.336.242	3.359.191	3.432.263	6.215.327
Önceden Verilen Borçlardan Yapılan Anapara Tahsilatı	31.492	54.441	93.954	190.218
Özelleştirme Gelirlerinden Hazineye Aktarılan	3.304.750	3.304.750	3.304.750	5.991.550
Borç verme (-) Geri ödeme (+)	0	0	33.559	33.559
Kasa hareketi (- giriş, + çıkış)	-3.724.373	-1.032.973	144.189	438.201
Kaynak : Hazine Müsteşarlığı				

Ek Tablo 6. Merkezi Yönetim Borç Stokunun Kompozisyonu (Mayıs 2006)

(milyon YTL)	Konsolide Bütçe Borç Stoku (2005 Sonu)	%	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Ocak 2006)	%	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Şubat 2006)	%	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Mart 2006)	%	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Nisan 2006)	%	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Mayıs 2006)	%
İç Borç Stokunun Yapısı	244.782	100,0	243.560	100,0	246.427	100,0	246.360	100,0	246.664	100,0	250.732	100,0
<i>Kağıdı Elinde Tutanlar Açısından</i>	244.782	100,0	243.560	100,0	246.427	100,0	246.360	100,0	246.664	100,0	250.732	100,0
Kamuya	75.468	30,8	74.259	30,5	75.335	30,6	74.760	30,3	74.804	30,3	75.990	30,3
Piyasaya	169.314	69,2	169.301	69,5	171.092	69,4	171.600	69,7	171.860	69,7	174.742	69,7
<i>Faiz Yapısı Açısından</i>	244.782	100,0	243.560	100,0	246.426	100,0	246.360	100,0	246.664	100,0	250.732	100,0
Sabit Faizliler	111.061	45,4	113.315	46,5	112.230	45,5	117.010	47,5	116.103	47,1	113.758	45,4
Değişken Faizliler	133.720	54,6	130.245	53,5	134.196	54,5	129.350	52,5	130.561	52,9	136.974	54,6
<i>Döviz Kompozisyonu açısından</i>	244.782	100,0	243.561	100,0	246.427	100,0	246.360	100,0	246.664	100,0	250.733	100,0
Türk Lirası Cinsinden	206.852	84,5	206.672	84,9	209.917	85,2	209.637	85,1	211.799	85,9	210.251	83,9
Döviz Cinsinden	32.360	13,2	31.317	12,9	30.973	12,6	31.805	12,9	30.771	12,5	36.089	14,4
Döviz Endeksli TL	5.570	2,3	5.572	2,3	5.537	2,2	4.918	2,0	4.094	1,7	4.393	1,8
Dış Borç Stokunun Yapısı	86.473	100,0	87.772	100,0	85.999	100,0	88.084	100,0	86.363	100,0	99.428	100,0
<i>Faiz Yapısı açısından</i>	86.473	100,0	87.772	100,0	85.999	100,0	88.084	100,0	86.363	100,0	99.428	100,0
Sabit Faizliler	54.855	63,4	56.587	64,5	56.894	66,2	58.447	66,4	57.320	66,4	67.433	67,8
Değişken Faizliler	31.618	36,6	31.185	35,5	29.105	33,8	29.637	33,6	29.043	33,6	31.995	32,2
Toplam Borç Stokunun Yapısı	331.255	100,0	331.332	100,0	332.426	100,0	334.444	100,0	333.027	100,0	350.160	100,0
<i>Kağıdı Elinde Tutanlar Açısından</i>												
Kamuya	75.468	22,8	74.259	22,4	75.335	22,7	74.760	22,4	74.804	22,5	75.990	21,7
Piyasaya (1)	255.787	77,2	257.073	77,6	257.091	77,3	259.684	77,6	258.223	77,5	274.170	78,3
<i>Faiz Yapısı Açısından</i>	331.255	100,0	331.332	100,0	332.426	100,0	334.445	100,0	333.028	100,0	350.161	100,0
Sabit Faizliler	165.916	50,1	169.902	51,3	169.124	50,9	175.458	52,5	173.423	52,1	181.191	51,7
Değişken Faizliler	165.338	49,9	161.430	48,7	163.302	49,1	158.987	47,5	159.605	47,9	168.970	48,3
<i>Döviz Kompozisyonu açısından</i>	331.255	100,0	331.333	100,0	332.426	100,0	334.444	100,0	333.027	100,0	350.161	100,0
Türk Lirası Cinsinden	206.852	62,4	206.672	62,4	209.917	63,1	209.637	62,7	211.799	63,6	210.251	60,0
Döviz Cinsinden	118.833	35,9	119.089	35,9	116.972	35,2	119.890	35,8	117.134	35,2	135.517	38,7
Döviz Endeksli TL	5.570	1,7	5.572	1,7	5.537	1,7	4.917	1,5	4.094	1,2	4.393	1,3
<i>İç Borç Stokunun Ortalama Vadesi (Ay)</i>	23,5		24,2		24,4		24,3		24,5		24,7	
<i>İç Borçlanmanın Ortalama Vadesi (Ay)</i>	27,4		39,1		30,3		27,1		27,7		32,8	
<i>İç Borç İhaleleri Ortalama Faiz Oranı % (2)</i>	14,2		14,02		13,97		13,89		13,88		14,98	

(1) Dış Borç Stokunun tamamının piyasaya olduğu varsayılmıştır.

(2) İskontolu Satışlar

Kaynak: www.hazine.gov.tr